

Afscheid en installatie

Tijdens de installatieviering van mgr. De Korte in de Sint-Jan op 14 mei waren 1500 genodigden aanwezig. De volledige Nederlandse bisschoppenconferentie was present alsook een aantal bisschoppen uit België en Duitsland. Verder waren aanwezig bisschop Hein van de Evangelisch Luthers Kerk van Kurhessen-Waldeck, aartsbisschop Joris Vercammen van de Oudkatholieke Kerk en dr. Arjen Plaisier, scribe van de Protestantse Kerk in Nederland. In de kathedraal waren ook wereldlijke gezagsdragers zoals voormalig premier van Agt, oud minister Ruding en de commissaris van de Koning in Noord Brabant, dr. W. v.d. Donk. Vele burgemeesters uit het bisdom waren aanwezig, waaronder burgemeester Rombouts van Den Bosch. Verder een groot aantal vertegenwoordigers van parochies en andere gelegingen van het bisdom.

In zijn preek, gebaseerd op de lezingen van de heilige van de dag, de apostel Matias, noemde bisschop de Korte zijn eerste en voornaamste taak: getuige zijn van de levende Christus. Hij verwees naar twee voorgangers. Allereerst bisschop Bekkers, die precies 50 jaar geleden vanuit de Sint-Jan naar zijn laatste rustplaats werd gebracht. Voor veel Bossche katholieken, zo zei bisschop De Korte, is mgr. Bekkers symbool van een hartelijke en gastvrije Kerk.

De nieuwe bisschop roemde ook de grote inzet van zijn directe voorganger, mgr. Hurkmans. Vele jaren heeft hij zijn beste krachten gegeven voor de priesteropleiding en het bisdom. Bisschop De Korte riep de Bossche katholieken op iedere onvruchtbare verdeeldheid achter zich te laten. Het katholieke huis is groot; er is ruimte voor meerdere accenten en verschillende vormen van spiritualiteit. Maar de diepste reden om de verdeeldheid te overwinnen levert het evangelie: niet wij hebben Christus gekozen maar Hij heeft ons gekozen. Als Christus ons heeft aanvaard, wie zijn wij dan dat wij elkaar niet zouden aanvaarden.

De nieuwe bisschop riep de katholieken van zijn bisdom op de verantwoordelijkheid van hun doopsel te erkennen. Het zijn *“de jaren van de waarheid”*. De huidige Kerk kent veel ouderen en relatief weinig jongeren. Voor de toekomst van de Kerk is het belangrijk dat katholieken niet alleen voldoende middelen voor hun geloofsgemeenschappen bijeen brengen maar ook hun talenten inzetten voor de opbouw van de Kerk.

mgr. De Korte bracht de grote betekenis van de religieuzen in herinnering. Veel religieuzen hebben hun thuisbasis binnen het bisdom. Zij hebben een grote rol gespeeld bij de emancipatie van de katholieken, met name op het terrein van het onderwijs en de ziekenzorg. De nieuwe bisschop bood de huidige religieuzen aan om op een hartelijke wijze samen te werken.

In zijn preek noemde bisschop de Korte ook het belang van goede oecumenische samenwerking. Juist nu is het belangrijk dat christenen van verschillende tradities elkaar zoeken en vinden om op een geloofwaardige wijze leerling van Christus te zijn. Tot slot verwees de nieuwe bisschop naar de grote rol van Maria in het leven van veel katholieken. Alleen al in de kathedraal van Den Bosch worden per jaar honderdduizenden lichtjes aangestoken. Even zovele gebeden komen zo, via Maria, bij God.

Aan het einde van de viering sprak mgr. Hurkmans een dankwoord waarin hij terugblikte op zijn werkzame leven in 's-Hertogenbosch. Achtentwintig jaar lang stond hij in de dienst van de leiding. Dat waren hele mooie jaren waar bisschop Hurkmans dankbaar op terugkijkt, maar ook hele zware jaren in een Kerk en samenleving die grote veranderingen ondergingen. Steeds bleef mgr. Hurkmans in de spanning staan en bleef trouw aan het in dienst staan van de eenheid.

mgr. Hurkmans sloot af met een wens aan de nieuwe bisschop en het bisdom: “Weet dat u aan elkaar gegeven bent om de Heer te verkondigen en om daarin te groeien in geluk. Dat wens ik allen toe.”

Na de feestelijke installatie in de Sint-Jan was er in het Theater aan de Parade een geanimeerde receptie waar honderden mensen afscheid namen van mgr. Hurkmans en mgr. De Korte feliciteerden met zijn benoeming tot nieuwe bisschop.

Bedankt!

U, allen die met mij meegeleefd hebt bij mijn terugtreden als bisschop van 's-Hertogenbosch en die, op welke wijze ook, uiting hebt gegeven aan uw dankbaarheid bij mijn afscheidsviering, wil ik langs deze weg heel hartelijk danken daarvoor. Vrede en alle goeds,

*drs. A.L.M. Hurkmans,
emeritus bisschop van 's-Hertogenbosch*

Agenda

mgr. De Korte

Met mgr. De Korte moet nog overleg gevoerd worden over het publiceren van zijn agenda. We continueren vooralsnog de gewoonte zoals we die sinds het begin van de nieuwsbrief kennen.

mgr. Mutsaerts

Juni

- 4-5 bedevaart Banneux
- 9 stafvergadering;
vergadering Stichting Sonnius;
bezoek parochie H. Odulphus van Brabant (Oirschot)
- 11 vormselmis Weurt
- 14 bisschoppenconferentie
- 16 stafvergadering;
vergadering Raad voor Economische Aangelegenheden
- 19 H. mis Schaik (afsluiting Missie-week)
- 23 stafvergadering;
vergadering Kapittel
- 26 H. mis Tilburg (Heuvel)
- 30 stafvergadering;

vergadering stichting Sonnius;

Benoemingen en ontslagen

ZHE mgr. drs. **R.G.L.M. Mutsaerts** te 's-Hertogenbosch per 1 mei 2016 eervol ontslag als waarnemend pastoor van de parochie H. Hart van Jezus te Oss.

De hoogerwaarde heer dr. **C.F.M. van den Hout** te Hedel per 1 mei 2016 benoeming tot waarnemend pastoor van de parochies H. Hart van Jezus te Oss, H. Remigius te Lithoijen, H. Servatius te Oijen en H. Benedictus te Teeffelen.

De weleerwaarde heer **P.S. Kuis** te 's-Hertogenbosch per 1 mei 2016 benoeming tot pastor (kapelaan) van de parochie H. Hart van Jezus te Oss onder gelijktijdig eervol ontslag als pastor (kapelaan) van de parochies H. Maria en Sint Jan evangelist te 's-Hertogenbosch-Rosmalen.

De weleerwaarde heer **P.H.T.P. Lê** te Eindhoven per 15 mei 2016 benoeming tot rector van Huize Elisabeth en Woonzorgcentrum Theresia te Vught.

Mevrouw **M.P.A. Schoutsen** te Eersel per 1 juni 2016 eervol ontslag van de pastorale zending als pastoraal werkster van de Parochie Christus koning te Veldhoven.

In memoriam

Op 2 mei 2016 is in het ziekenhuis te Geel (B) na een tragisch ongeval overleden de zeereerwaarde heer **Stuart Allan**, emeritus-pastoor van de parochie H. Antonius van Padua te Waalwijk. De zeereerwaarde heer Allan werd geboren op 28 oktober 1963 in Leicester (GB) en tot priester

gewijd op 13 juni 1992. Hij was achtereenvolgens werkzaam als mede-pastor te Maarheeze (parochie H. Gertrudis) van 1992-1994, als waarnemend pastoor te Maarheeze en Soerendonk (parochies H. Gertrudis en H. Johannes Onthoofding) van 1994-1999 en tenslotte vanaf 1999 als pastoor te Waalwijk (parochie H. Antonius van Padua) uit welke functie hem op 1 januari 2011 in verband met ziekte eervol ontslag werd verleend.

Op 9 mei 2016 is in Eindhoven overleden de zeereerwaarde heer **Johannes Cornelis Maria van Loosdrecht**, emeritus-pastoor van de parochie Tongelre te Eindhoven.

De zeereerwaarde heer Van Loosdrecht werd geboren op 27 augustus 1919 te Loon op Zand en tot priester gewijd op 25 juli 1944. Hij was achtereenvolgens werkzaam als kapelaan te St. Michielsgestel (parochie H. Michael) van 1944-1949, als kapelaan te Tilburg (parochie Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen-Heikant) van 1949-1952, als kapelaan te 's-Hertogenbosch (parochie H. Petrus) van 1952-1956, als kapelaan te Eindhoven (parochie H. Jozef) van 1956-1962, als rector van het St. Elisabeth Ziekenhuis te Tilburg van 1962-1966, als pastoor te Eindhoven (parochie Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans) van 1966-1975 en tenslotte als pastoor van de parochie Tongelre te Eindhoven, uit welke functie hem op 1 mei 1986 eervol ontslag werd verleend.

Mogen zij rusten in vrede!

De ziekencommunie, kracht bij kruis

De zorg voor zieken is van oudsher een van de voornaamste taken van de Kerk. Het uitreiken van de heilige communie aan hen die vanwege hun gezondheid niet in

staat zijn om zelf de Eucharistie met de verzamelde geloofsgemeenschap mee te vieren is van bijzondere waarde. Op de eerste plaats wordt zo tot uitdrukking gebracht dat medegelovigen met de zieken in hun midden meelevend, maar minstens zo belangrijk is dat door de communie de zieke zich getroost en gesterkt mag weten, omdat hij of zij zo op bijzondere wijze verbonden is met de lijdende Christus. In het altaarsacrament komt de Heer, Hij die op het kruis lijden en dood heeft overwonnen en in ons hart de hoop heeft gelegd van nieuw en eeuwig leven, ons met zijn mateloze liefde tegemoet. In het geconsacreerde brood is Hij werkelijk aanwezig. Daarom dient het overbrengen en uitreiken van de heilige communie op waardige wijze en met de grootst mogelijke zorgvuldigheid te geschieden. Het uitreiken van de ziekencommunie aan hen die niet naar de kerk kunnen gaan, geschiedt bij voorkeur door een priester of diaken. Zo wordt optimaal tot uitdrukking gebracht dat de zieke in kwestie deelt in het brood dat de gelovigen als gave tijdens de eucharistieviering hebben aangedragen en dat in de kracht van de heilige Geest het Lichaam van Christus geworden is. De ziekencommunie kan ook aan een leek worden toevertrouwd, die dan als buitengewone bedienaar wordt aangemerkt. Het spreekt vanzelf dat de keuze van de buitengewone bedienaar zorgvuldig en gewetensvol moet worden gemaakt en dat de persoon in kwestie een zekere vorming moet krijgen met het oog op wat van hem of haar verwacht wordt. In aanmerking komen betrokken en echt gelovige parochianen van wie vaststaat dat Onze Heer bij hen in goede handen is. Het is mogelijk dat ze voor het vervullen van deze taak een officiële aanstelling voor langere tijd van de bisschop krijgen. In de praktijk is het gebruikelijk dat de pastoor eenmalig aan een leek toestemming geeft om de ziekencommunie uit te reiken. In dat geval kan volstaan worden met een korte zegingsformule zoals ook voor de leken die in de kerk helpen bij het uitreiken van de communie: "Moge de goede God u zegenen om het Lichaam van onze Heer Jezus Christus uit te reiken aan uw broeders en zusters". De door de pastoor verleende

toestemming kan niet 'doorgegeven' worden aan iemand (bijvoorbeeld een familielid). Uit het voorgaande volgt logischerwijze dat het ook niet de bedoeling is dat partners of familieleden van de zieke, zonder voorafgaand overleg met de pastoor of diaken, zelf de heilige communie vanuit de eucharistieviering meenemen. Het overbrengen van het Lichaam van Christus dient met gepaste eerbied te gebeuren in een speciaal daarvoor bestemde en gezegende pyxis. Het behoort tot de taak van de priester en diaken dit te doen. In dat geval verdient het de voorkeur dat deze hierbij de stola draagt. Voor het overbrengen en uitreiken van de ziekencommunie geldt voor gewone en buitengewone bedienaren dezelfde richtlijn: "Men dient de Eucharistie direct over te brengen naar de plaats waar het uitreiken plaatsvindt en bij het communieuitreiken dient men de daarvoor voorziene teksten van de Kerk te gebruiken. Bij aankomst gaat men onmiddellijk over tot de ritus van het uitreiken van de communie." Gesprekken vooraf over bijvoorbeeld de toestand van de zieke, hoe welgemeend en goed bedoeld ook, dienen dus achterwege te blijven. De zieke (of de gezinsleden c.q. de familie) wordt gevraagd de nodige voorbereidingen te treffen, bij voorkeur in de vorm van een tafeltje met kleedje met een crucifix en kaarsen. Tenzij de toestand van de zieke zulks onmogelijk maakt blijft de bepaling van kracht dat wie de communie ontvangt zich een uur voordien dient te onthouden van het nuttigen van voedsel en drank. De ritus van het communie uitreiken kent het volgende verloop: opening en begroeting – schuldbelijdenis – Schriftlezing (het evangelie van de dag of een andere toepasselijke evangelieperikop) – Onze Vader – uitreiken communie (waarna stilte voor persoonlijke

dankzegging en gebed) - slotgebed en zegen.

Diocesane commissie Liturgie

Jubilea

70 jaar priester

15 juni

J.M. van Sambeek, em. pastoor H. Lucia te Steensel (Speeldries 26, 5521 GG Eersel)

18 augustus

A.J. van Steen svd pastor-assistent H. Franciscus te Asten (bijna 99 jaar!!) (Vorstermansplein 16, 5725 AM Asten)

50 jaar priester

4 juni

Ch.A.W.J. van Beurden pastor H. Michael te Schijndel, locatie H. Jac. de Meerdere te Den Dungen (Grinsel 1, 5275 JL Den Dungen)

J.J.M. van Gestel em. pastoor te Groesbeek (Zevenheuvelenweg 2, 6561 ES Groesbeek)

Th.J.L.M. van Grunsven em. pastoor te Nijmegen-Dukenburg (Aalsburg 2314, 6602 VT Wijchen)

F.C.M. van Hirtum em. pastor Catharinaziekenhuis te Eindhoven (Drijfhoutstraat 15, 5622 KR Eindhoven)

12 ½ jaar priester

13 juni

B.L.J. Jansen o.praem pastoor O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Tilburg (De Schans 122, 5011 EN Tilburg)

29 juni

Jesudass Issag Pastor H. Wilibrord te Valkenswaard (Eindhovenseweg 63, 5582 HP Aalst-Waalre)

Uitverkochte Kostenboek nu weer leverbaar

Soms heb je vooral een degelijk naslagwerk nodig – een heldere, betrouwbare bron vol met informatie. Zo is het Kostenboek van het Centrum voor Parochiespiritualiteit (CPS) te Nijmegen niet een boek om in één keer uit te lezen, maar wel oerdegelijk en erg nuttig! Daarom zijn we blij dat het boek nu, op verzoek van velen, herdrukt en weer leverbaar is.

Regelmatig horen we van parochianen: “Dat Kostenboek van jullie gebruiken we niet alleen bij de liturgie, maar ook bij de catechese.” Deze Wegwijzer voor koster in de Kerk van de Romeinse ritus informeert niet alleen over het kerkgebouw en de liturgische voorwerpen; over het werk van koster, misdienaars en acolieten; maar ook over de sacramenten, de opbouw van de vieringen, en het liturgisch jaar. Heeft ook uw parochie deze

Colofon

De nieuwsbrief is een uitgave van het **bisdom van 's-Hertogenbosch**. *De BisdomNieuwsbrief wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.*

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds NL63 INGB 0001 3284 65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief kunnen doorgeven worden via het mailadres: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11

5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres: Postbus 1070

5200 BC 's-Hertogenbosch

T: 073 523 20 20

E: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

W: www.bisdomdenbosch.nl

Verschijnt elf maal per jaar

Wegwijzer nodig? U kunt het boek bestellen via www.parochiespiritualiteit.org of via bestellen@kloosterbrakkenstein.nl

Het boek telt 352 pagina's en kost € 29,50 exclusief € 6,95 verzendkosten.

Workshop over de Spiritualiteit van de Koster

Een koster is onmisbaar bij het voorbereiden van de kerkelijke vieringen. Bij het kosterchap denkt men al gauw aan de praktische verantwoordelijkheid (zorgen voor het kerkgebouw en de liturgische voorwerpen), maar het kosterchap is in eerste instantie een spirituele taak. Hij of zij draagt zo direct bij om de ontmoeting met Jezus in de kerkelijke vieringen voor velen mogelijk te maken. In deze workshop wordt dit toegelicht, mede ook aan de hand van het bekende Kostenboek. Het doel is om de koster gevoelig(er) te maken voor de spirituele dimensie van hun werk.

Voor meer informatie, neem contact op met Tim Schilling: timschilling.cps@kloosterbrakkenstein.nl

Barmhartigheid verandert de wereld

Lezing over het Jaar van de Barmhartigheid in klooster Brakkenstein (Nijmegen)

Paus Franciscus heeft een Jaar van de Barmhartigheid uitgeroepen, dat van 8 december 2015 tot en met 20 november 2016 zal duren. Waarom heeft hij dit gedaan? Wat houdt dat rijke begrip “barmhartigheid” nu eigenlijk in? Bijvoorbeeld in de Bijbel en in de werken van barmhartigheid? Wat voor betekenis heeft het voor ons leven nu?

De brief (de bul *Misericordiae vultus*) die de paus geschreven heeft voor dit Jubeljaar biedt voldoende aanknopingspunten om bovengenoemde zaken toe te lichten en zal ons zeker uitdagen! Ook is er ruimte om met elkaar over dit thema in gesprek te gaan. De inleider is Mirjam Spruit, stafmedewerker bij het Centrum voor Parochiespiritualiteit te Nijmegen.

Datum: Donderdag 9 juni 2016, van 14 uur tot 16.30 uur (vanaf 13.30 uur is er ontvangst met koffie en thee).
Locatie: Klooster Brakkenstein, Heijendaalseweg 300 te Nijmegen.

Gevraagde bijdrage: € 5,-- inclusief koffie/thee en materiaal (s.v.p. contant ter plaatse betalen). Aanmelding via: cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

Het is mogelijk dat deze lezing ook in de parochie wordt gegeven. Neem voor meer informatie contact op met: mirjamspruit.cps@kloosterbrakkenstein.nl